

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology) เป็นการวิจัยแบบเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2555 จำนวน 37 โรงเรียนๆ ละ 15 คน รวมจำนวน 555 คน โดยมีรายชื่อของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ที่	โรงเรียน	ประชากร (คน)
1	โรงเรียนคาราคาม	15
2	โรงเรียนสายน้ำทิพย์	15
3	โรงเรียนบางบัว (เพ่งตั้งตรงจิตรวิทยาคาร)	15

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ประชากร (คน)
4	โรงเรียนวัดหนัง	15
5	โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง	15
6	โรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนา (วัดโบสถ์)	15
7	โรงเรียนราชวินิต	15
8	โรงเรียนวัดช่างเหล็ก	15
9	โรงเรียนประยูรวงสาวาส	15
10	โรงเรียนโฆมิตตโมสร	15
11	โรงเรียนวัดอมรินทราราม	15
12	โรงเรียนประถมพิพิธภิกเสก	15
13	โรงเรียนวัดเจ้ามูล	15
14	โรงเรียนวัดสังข์กระจาย	15
15	โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม	15
16	โรงเรียนวัดเวตะวันธรรมาวาส	15
17	โรงเรียนบ้านหนองบอน (นัยนานนท่อนุสรณ์)	15
18	โรงเรียนวัดพลับพลาย	15
19	โรงเรียนวัดโสมนัส	15
20	โรงเรียนอนุบาลสามเสน	15
21	โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ	15
22	โรงเรียนวัดชนะสงคราม	15
23	โรงเรียนอนุบาลวัดปรีนาศ	15
24	โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค	15
25	โรงเรียนประถมนนทรี	15
26	โรงเรียนวัดนาคปรก	15
27	โรงเรียนวัดด่าน	15
28	โรงเรียนพญาไท	15
29	โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)	15

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ประชากร
30	โรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์	15
31	โรงเรียนวัดมหาบุศย์ (พิทักษ์ถาวรคุณ)	15
32	โรงเรียนมหาวิราญวัตร	15
33	โรงเรียนวัดชัยชนะสงคราม	15
34	โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ	15
35	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๕	15
36	โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์	15
37	โรงเรียนวัดคูท้อยธาราม	15
	รวมประชากร	555

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร จำนวน 37 โรงเรียน สุ่มมาร้อยละ 70 ได้จำนวน 26 โรงเรียน และสุ่มผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 70 ได้ผู้บริหาร จำนวน 11 คน รวมทั้งสิ้น 286 คน ซึ่งสูงกว่าตารางการเลือกกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-608) และยอมรับได้ โดยมีรายละเอียดกลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม โรงเรียนและผู้บริหาร

ที่	โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 70)	กลุ่มตัวอย่าง (คน) (ร้อยละ 70)
1	โรงเรียนคาราคาม	11
2	โรงเรียนวัดหนัง	11
3	โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง	11
4	โรงเรียนทีปังกรวิทยาพัฒน์ (วัดโบสถ์)	11
5	โรงเรียนราชวินิต	11

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียนและผู้บริหาร (ต่อ)

ที่	โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 70)	กลุ่มตัวอย่าง (คน) (ร้อยละ 70)
6	โรงเรียนวัดช่างเหล็ก	11
7	โรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส	11
8	โรงเรียนวัดอมรินทราราม	11
9	โรงเรียนวัดเจ้ามูล	11
10	โรงเรียนวัดสังข์กระจาย	11
11	โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม	11
12	โรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส	11
13	โรงเรียนวัดพลับพลาชัย	11
14	โรงเรียนวัดโสมนัส	11
15	โรงเรียนอนุบาลสามเสน	11
16	โรงเรียนวัดชนะสงคราม	11
17	โรงเรียนอนุบาลวัดปรีณายก	11
18	โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค	11
19	โรงเรียนวัดนาคปรก	11
20	โรงเรียนวัดค่าน	11
21	โรงเรียนมหาบุศย์ (พิทักษ์ถาวรคุณ)	11
22	โรงเรียนมหาวิรานุวัตร	11
23	โรงเรียนวัดชัยชนะสงคราม	11
24	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๘๕	11
25	โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์	11
26	โรงเรียนวัดคูทัชชาราม	11
	รวม	286

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดหลักตามแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ยึดเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน คำถามมีลักษณะแบบเลือกตอบโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) จำนวน 70 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยเป็นแบบสอบถามในรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิกเคอร์ต (Likert's Scales) ซึ่งแสดงระดับการปฏิบัติงานออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	มากที่สุด	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
ระดับ 4	มาก	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมาก
ระดับ 3	ปานกลาง	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
ระดับ 2	น้อย	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อย
ระดับ 1	น้อยที่สุด	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิกเคอร์ต (Likert's Scale) ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้
2. กำหนดทฤษฎีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรม ในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง ให้มีความถูกต้อง ครบคลุมวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การตรวจความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและการวัดการประเมินผล (Content Validity and Evaluation) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน ได้แก่

1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสาระ 2 ท่าน คือ

1.1.1 รองศาสตราจารย์ ดร. วิไล ตั้งจิตสมคิด ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

1.1.2 ดร. พระครูสุตวิสุทธิคุณ (พัด) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสังข์กระจายวรวิหาร

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดการประเมินผล 2 ท่าน คือ

1.2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุฑาแก้ว ศรีสด อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาควิชาคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

1.2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสวคนธ์ แดงสอาด อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาควิชาคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและการวัดการประเมินผลแล้วมาแก้ไขข้อบกพร่อง จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อที่จะหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบัก (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

3. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสอบถามตามแบบสอบถามที่สร้างขึ้น มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ออกหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ร้อยละและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารจากพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2545, หน้า 280) ในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 ข้อ ตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ระดับ 5 มากที่สุด	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
ระดับ 4 มาก	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมาก
ระดับ 3 ปานกลาง	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
ระดับ 2 น้อย	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อย
ระดับ 1 น้อยที่สุด	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยประยุกต์เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545, หน้า 187)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

2. ใช้การเปรียบเทียบโดยใช้ค่า t-test (independent) ในภาพรวมและรายด้าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า

1. หาค่าความเชื่อมั่นโดยการใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach, 1990, pp. 202-204) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

α แทน ค่าความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อคำถาม

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

2. สูตรการหาค่าเฉลี่ย \bar{X} (วิรัตน์ พ่วงเพชร, 2550, หน้า 48) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. สูตรการหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) (กนกพรรณ จันทรวงศ์, 2550, หน้า 79) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$SD = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{(n - 1)}}$$

SD. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Σ แทน ผลรวม

X แทน ค่าคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ดังนี้

4. สูตรสำหรับหาค่า t – test (independent) (วิรัช ฉันทฤทธิ์, 2550. หน้า 84) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right] \left[\frac{n_1 + n_2}{n_1 n_2} \right]}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติจากการแจกแจงเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

$\bar{X}_1 \bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
$S_1^2 S_2^2$	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
$n_1 n_2$	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2